

Yeni Düzenlemeler Işığında Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

311 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralınması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç ilk iktisap bedeli 2020 yılı için 160.000 TL, söz konusu vergilerin tercihen maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hâllerde, amortisman tabi tutarı 2020 yılı için 300.000 TL'yi aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla bu tutarlara isabet eden kısmı gelir ve kurumlar vergisi açısından safi kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilmektedir.

Yıl	Kira Gideri Sınırı (TL)	KDV & ÖTV Gider Yazma Sınırı (TL)	Taşıt Gideri Sınırı (%)	Amortisman Bazı Sınırı (TL)	Amortisman Bazı Sınırı (KDV & ÖTV Maliyet, TL)
2019	5.500,00	115.000,00	% 70	135.000,00	250.000,00
2020	5.500,00	140.000,00	% 70	160.000,00	300.000,00

A- ÖTV ve KDV'nin Maliyete İlave Edilmesi Halinde Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

Örnek: (XYZ) Ltd.Şti. 01.08.2020 tarihinde ÖTV ve KDV dahil 800.000 TL'ye binek otomobili satın almıştır. (Şirket ÖTV ve KDV'yi maliyete ilave etmiştir.)

-----Alım Kaydı-----	01/08/2020-----
254 TAŞITLAR	800.000
329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR	800.000

Aşağıdaki kayıtlardan da görüleceği şirketin gider yazma hakkı toplamda sadece 300.000 TL olup aradaki 500.000 TL'yi kayıtlarına KKEG olarak almalıdır.

2020 yılı itibarıyla amortisman sınırı KDV -ÖTV dahil 300.000 TL'dir. Şirket KDV ve ÖTV'yi maliyete dahil etme yöntemini tercih ettiğinden amortisman sınırı olarak bu tutar uygulanacaktır. Burada öncelikle kıst amortisman hesaplanacaktır. Bu nedenle aracın alındığı ay tam sayılmak üzere kalan süre kadar amortisman ayrılacaktır. Ağustos dahil olmak üzere 5 aylık amortisman ayrılacaktır.

Yıllık Amortisman: $300.000 \times 0,20 = 60.000,00$

5 aylık amortisman: $60.000/12 \times 5 = 25.000,00$

Kalan $(60.000 - 25.000 =) 35.000,00$ TL ise 2024 yılında ayrılacak amortisman ilave edilecektir.

Yeni Düzenlemeler Işığında Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

Tablo:2 Amortisman Tablosu (ÖTV ve KDV'yi Maliyete İlave Edenler İçin)

YIL	Aktif Değer (a)	Amortisman Değeri (b)	Kıst Amortisman Tutarı (c)	Amortisman Oranı (d)	Amortisman Tutarı (d) bxd	Birikmiş Amortisman
2020	800.000,00	300.000,00	0,00	0,20	25.000*	25.000
2021	800.000,00	300.000,00	0,00	0,20	60.000	85.000
2022	800.000,00	300.000,00	0,00	0,20	60.000	145.000
2023	800.000,00	300.000,00	0,00	0,20	60.000	205.000
2024	800.000,00	300.000,00	35.000,00	0,20	95.000**	300.000

* Kıst amortisman olduğundan dolayı 5 aylık hesaplanmıştır.

** 2024 yılının amortisman tutarı olan 60.000 TL'ye 2020 yılında hesaplanmayan kıst amortisman tutarı olan 35.000 TL eklenmiştir.

Şirket 800.000 TL'nin tamamı için amortisman ayıracak ancak bu tutarın sadece 300.000 TL'lik amortisman sınırına isabet eden kısmını gider yazabilecektir.

Yıllık Amortisman: $800.000 \times 0,20 = 160.000$ TL

Yukarıda da hesaplamış olduğumuz üzere amortisman sınırı olan 300.000 TL'ye isabet eden ve gider yazılacak olan ilk yıl kıst amortisman tutarı 25.000 TL'dir.

-----Amortisman Kaydı-----31/12/2020-----

770 GENEL YÖNETİM GİDERİ 25.000,00
689 DIĞ.OL.DİŞ.GİD.ZAR
-.....plakalı amortisman KKEG'si. 100.000,00
280 GEL.YIL.AİT.GİD.
280.01.001 2024 Yılı Kıst Amort. **** 35.000,00
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR*** 160.000,00

*** 257 Birikmiş amortismanlar hesabını da ikiye ayırabiliriz. KKEG'ye isabet eden kısım için ayrı bir 257 hesap açılabilir.

Yeni Düzenlemeler Işığında Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

**** Şirket bu aracı 2024 yılından önce satarsa bu hesabın 257 hesap ile kapatılması gerekmektedir.

İlk yıl kaydı bu şekilde yapıldıktan sonra ikinci yıl kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

Yıllık Birikmiş Amortisman:	800.000 x 0,20 =	160.000 TL
Gider yazılacak amortisman	300.000 x 0,20=	60.000 TL
-----Amortisman Kaydı-----	31/12/2021-----	
770 GENEL YÖNETİM GİDERİ	60.000,00	
689 DIĞ.OL.DIŞ.GİD.ZAR		
-.....plakalı amortisman KKEG'si.	100.000,00	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	160.000,00	

5.yıla kadar şirket bu kayıtlara devam edecektir. 5.yıl kaydı ise aşağıdaki gibi olacaktır.

-----	31/12/2024-----	
770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	35.000,00	
280 GEL.YIL.AİT GİDERLER		
280.01.001 2024 Yılı Kıst Amort.	35.000,00	

-----	31/12/2024-----	
770 GENEL YÖNETİM GİDERİ	60.000,00	
689 DIĞ.OL.DIŞ.GİD.ZAR		
-.....plakalı amortisman KKEG'si.	100.000,00	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	160.000,00	

Görüldüğü üzere şirket ilk yıl amortisman gideri yazılamayan tutar olan 35.000 TL'yi son yıl gider yazmak suretiyle toplamda 300.000 TL'yi amortisman yoluyla giderleştirmiştir.

Ancak, söz konusu binek otomobillerinin mükellefler tarafından satışı halinde ise ilgili yıllarda amortisman ayırma aşamasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak kazanca ilave olunan tutarların toplamı mükelleflerce vergiye tabi olmayan gelir olarak dikkate alınacak ve bu tutar, gelir veya kurumlar beyannamesinde "Diğer İndirimler" satırında gösterilmek suretiyle kazanç üzerinden indirim konusu yapılabilecektir. Bu nedenle KKEG olarak eklenen tutarların ayrı bir hesapta izlenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

B- ÖTV ve KDV'nin Giderleştirilmesi Halinde Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

Örnek: (XYZ) Ltd.Şti. 01.08.2020 tarihinde 283.200 TL'ye bir binek oto almıştır. Araca ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Yeni Düzenlemeler Işığında Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

Matrah: 120.000,00
ÖTV: 120.000,00
KDV: 43.200,00
Toplam: 283.200,00

Şirket ÖTV ve KDV'yi giderleştirmiştir. 2020 yılı için gider yazma sınırı 140.000 TL'dir. Bu nedenle şirket en fazla bu tutara isabet eden kısmı gider yazabilecektir.

01/08/2020

254 TAŞITLAR 143.000,00
770 GEN.YÖN.GİD. 140.000,00
329 DİĞER TİCARİ BORÇLAR 283.200,00

2020 yılında ÖTV ve KDV 'yi gider olarak muhasebeleştiren şirketler için amortisman sınırı 160.000,00TL'dir. Araca ait ÖTV ve KDV sınırı olan 140.000,00 TL düşüldükten sonra kalan amortisman tutarı olan 143.200,00 TL bu sınırın altında olduğu için bu tutarın tamamına amortisman ayrılacaktır.

Tablo:3 Amortisman Tablosu (ÖTV ve KDV'yi Giderleştirenler için)

YIL	Aktif Değer (a)	Amortisman Değeri (b)	Kıst Amortisman Tutarı (c)	Amortisman Oranı (d)	Amortisman Tutarı (d) bxd	Birikmiş Amortisman
2020	143.000,00	160.000,00	0,00	0,20	11.933,33*	11.933,33
2021	143.000,00	160.000,00	0,00	0,20	28.640	40.573,33
2022	143.000,00	160.000,00	0,00	0,20	28.640	69.213,33
2023	143.000,00	160.000,00	0,00	0,20	28.640	97.853,33
2024	143.000,00	160.000,00	35.000,00	0,20	45.346,67**	143.200,00

* Kıst amortisman olduğundan dolayı 5 aylık hesaplanmıştır.

** 2024 yılının amortisman tutarı olan 28.640 TL'ye 2020 yılında hesaplanmayan kıst amortisman tutarı olan 16.706,67 TL eklenmiştir.

2020 yılı amortisman tutarı: $143.200 \times 0,20 = 28.640,00$
2020 yılı kıst amortisman tutarı: $28.640,00 / 12 \times 5 = 11.933,33$
2024 yılında gider yazılacak 2020
Yılına ait kıst amortismandan kalan tutar: $28.640,00 - 11.933,33 = 16.706,67$

Yeni Düzenlemeler Işığında Binek Araç Amortismanlarının Muhasebeleştirilmesi

-----31/12/2020-----

770 GENEL YÖN.GİD.

770.01.00. Araç Amortisman 11.933,33

280 GEL.YIL.AİT GİD.

280.01.001 2024 Yılı Kist Amortisman 16.706,67

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 28.640,00

-----31/12/2021-----

770 GENEL YÖN.GİD.

770.01.00. Araç Amortisman 28.640,00

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 28.640,00

-----31/12/2024-----

770 GENEL YÖN.GİD.

770.01.00. Araç Amortisman 16.706,67

280 GEL.YIL.AİT GİD.

280.01.001 2024 Yılı Kist Amortisman 16.706,67

-----31/12/2024-----

770 GENEL YÖN.GİD.

770.01.00. Araç Amortisman 28.640,00

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR 28.640,00

Saygılarımızla,

DANIŞ DENETİM & DANIŞMANLIK MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

DANIŞ FINANCIAL & TAX AUDİT CONSULTANCY COMPANY

1 Ekim 2020

İzmir, TÜRKİYE